Komisjoni teatis krediidireitinguasutuste kohta

(2006/C 59/02)

(EMPs kohaldatav tekst)

1. SISSEJUHATUS

Krediidireitinguasutustel on otsustav roll ülemaailmsel väärtpaberite ja pangandusturul. Seepärast on oluline, et nad esitaksid pidevalt sõltumatuid, objektiivseid ja parima võimaliku kvaliteediga reitinguid.

Komisjon lubas majandus- ja rahandusministrite nõukogu mitteametlikul istungil aprillis 2002 Oviedos analüüsida krediidireitinguasutuste küsimust seoses Enroni skandaalist tingitud kriitilise olukorraga. Seejärel võttis Euroopa Parlament veebruaris 2004 vastu resolutsiooni krediidireitinguasutuste kohta ([1]), mis järgnes majandus- ja rahandusküsimuste komisjoni omaalgatuslikule aruandele ([2]) ja milles kutsuti Euroopa Komisjoni üles koostama hinnangut seadusandliku sekkumise vajalikkuse kohta selles valdkonnas. Märtsis 2004 pärast Parmalati skandaali määras komisjon koos Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega kindlaks peamised käsitlemist vajavad õigusküsimused seoses krediidireitinguasutustega. Juulis 2004 palus Euroopa Komisjon Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komiteel (edaspidi "CESR" — *Committee of European Securities Regulators*) esitada komisjonile Euroopa õigusakti kehtestamise või muude lahenduste leidmise vajaduse tehniline analüüs ja asjakohased nõuanded. CESR esitas oma nõuanded komisjonile märtsis 2005. ([3]) Vahepeal on komisjoni esitatud finantsteenuseid käsitleva tegevuskava raames vastu võetud mitmeid olulise tähtsusega ELi seadusandlikke meetmeid, mis mõjutavad märkimisväärselt krediidireitinguasutusi. Peale selle avaldas Väärtpaberite Järelevalve Rahvusvaheline Organisatsioon (edaspidi "IOSCO" — *International Organisation of Securities Commissions)* detsembris 2004 krediidireitinguasutustele ettenähtud tegevusjuhendite alused (edaspidi "IOSCO juhend"). ([4])

Käesoleva teatise eesmärk on anda nõukogule ja Euroopa Parlamendile teavet komisjoni regulatiivse lähenemisviisi kohta krediidireitinguasutuste valdkonnas, võttes arvesse viimaseid muutusi. Lähenemisviisi väljatöötamisel võttis komisjon abiks CESRi nõuanded. On püütud järgida ka parema õigusloome põhimõtteid, millega komisjon püüab suurendada Euroopa Liidus majanduskasvu ja tööhõivet ning mis moodustavad olulise osa finantsteenuste poliitika põhimõtetest, mis on sätestatud hiljuti esitatud valges raamatus. ([5])

2. KREDIIDIREITINGUASUTUSED

2.1 Krediidireitinguasutuste toimimine

Krediidireitinguasutused esitavad arvamusi teatava emitendi krediidivõime või finantsinstrumendi usaldusväärsuse kohta. See tähendab, et nad hindavad emitendi kohustuste täitmata jätmise tõenäosust seoses üldiste rahaliste kohustustega (emitendi reiting) või konkreetse võlainstrumendi või lihtväärtpaberiga (instrumendi reiting).

Need arvamused ehk reitingud põhinevad hinnatava ettevõtja tuluvoogudel ja bilansil (põhirõhuga võlakohustustel). Arvesse võetakse ka varasemat rahaliste kohustuste täitmist. Arvamustes osutatakse vaid olukorrale teataval ajahetkel ja seega tuleb neid korrapäraselt kinnitada või läbi vaadata, et võtta arvesse viimaseid muutusi majanduses ja muudes valdkondades. Krediidireitingutega liigitatakse emitendid vastavatesse klassidesse, sõltuvalt nende maksejõuetuse tõenäosusest. Krediidireitinguasutused kasutavad üldisi krediidivõime skaalasid, kus kriitiline piir on tõmmatud investeerimisjärgu krediidireitingu (väikese riskiga) ja spekulatiivsete tehingute krediidireitingu klassi (suure riskiga) vahel, ning peegeldab väärtpaberitega seotud riske (s.t maksejõuetuse tõenäosus).

Reitinguid taotlevad ja nende eest maksavad tavaliselt emitendid ise. Sellisel juhul põhinevad reitingud nii avalikel andmetel kui ka teabel, mis ei ole üldsusele kättesaadav, kuid mille reitingut taotlev ettevõtja vabatahtlikult avalikustab (nt vestlused hinnatava ettevõtja finantsjuhiga). Krediidireitinguasutused annavad mõnikord siiski reitinguid, ilma et emitendid neid taotlenud oleks. Nende koostamisel ei ole tavaliselt juurdepääsu üldsusele kättesaamatule teabele.

Kuigi reitingute andmine on krediidireitinguasutuste põhitegevus, kasutavad nad riskide hindamisel saadud kogemusi ka muude finantsteenuste osutamiseks (nt investeerimisnõustamine) emitentidele (kas vahetult või omavahel seotud ettevõtjate kaudu).

([1]) Euroopa Parlamendi resolutsioon krediidireitinguasutuste rolli ja metoodika kohta (2003/2081/(INI), mis on kättesaadav aadressil: http://www.europarl.eu.int/registre/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2004/0210/0080/P5_TA(2004)0080_EN.pdf.

([2]) Majandus- ja rahanduskomisjoni aruanne (A5-0040/2004): ettekandja Giorgios Katiforis.

([3]) CESRi tehniline nõuanne Euroopa Komisjonile võimalike meetmete kohta seoses krediidireitinguasutustega, CESR/05/139b, märts 2005, kättesaadav aadressil http://www.cesr-eu.org.

([4]) Krediidireitinguasutustele ettenähtud tegevusjuhendite alused, Väärtpaberite Järelevalve Rahvusvahelise Organisatsiooni tehniline komisjon, detsember 2004, vt lisa IOSCO krediidireitinguasutustele ettenähtud tegevusjuhendite aluste kohta.

([5]) Valge raamat finantsteenuste poliitika kohta (2005–2010), COM(2005) 629 final.

2.2 **Mõju finantsturgudele**

Krediidireitingud mõjutavad märkimisväärselt finantsturge. Selleks on kaks peamist põhjust. Esiteks suudavad investorid sõltumata kogemustest ja tegevusalast reitinguid lihtsalt ja kiiresti analüüsida, kuigi nende aluseks on keerulised hinnangud. Teiseks on krediidireitinguasutustel hea maine ja turuosalised peavad nende analüüsitud andmeid erapooletuks.

Krediidireitinguasutuste tähtsust võib viimastel aastatel täheldada nii äritavades kui ka õigusloomes. Ühest küljest sõltub suurema osa võlainstrumentide äriedu neile antud reitingust. Reitingust on saanud väärtpaberiturgudel välisrahastamise eeltingimus (eriti kui emitentidel puudub võlaturgudel oma kindel positsioon). Emitendi krediidireiting määrab ära intressimäärad, mida tuleb pakkuda väliste rahastamisvahendite saamiseks. Lisaks kasutatakse krediidireitinguid üha enam lepingusätetes, mis käsitlevad krediidi andmise lõpetamist, võla tagasimaksmise kiirendamist või muude krediidi andmise tingimuste muutmist.

Teisest küljest nõutakse mitmetes jurisdiktsioonides, et teatavaid investeerimistooteid võib müüa ainult siis, kui emitent suudab tõendada teatavasse krediidivõime klassi kuulumist vastavalt tunnustatud krediidireitinguasutuse antud reitingule. Krediidireitinguasutused tegelevad ka üha enam selliste riskide hindamisega, mis on seotud nende finantsasutuste varadega, kelle suhtes kehtivad kapitali adekvaatsuse nõuded.

Krediidireitinguasutuste roll turgudel on üldiselt väga soodus nii investoritele kui ka emitentidele. Krediidireitinguasutused annavad investoritele teabe, mis aitab neil hinnata väärtpaberitega seotud riske, ja aitavad vähendada emitentide kulusid kapitali kogumisel (vähemalt positiivse reitinguga emitentide puhul).

2.3 **Probleemsed küsimused**

Euroopa Parlamendi resolutsioonis ei kahelda positiivses rollis, mis krediidireitinguasutustel võiks olla ja üldiselt ka on. Resolutsioonis tuuakse välja siiski mitmeid probleemseid küsimusi, mis vajavad tõsist tähelepanu tagamaks, et krediidireitinguasutused täidaksid oma ülesandeid alati vastutustundega. ([6])

Probleemide keskmes on krediidireitinguasutuste antud krediidireitingute kvaliteet. Krediidireitinguasutused peavad reitinguid koostades põhjalikult analüüsima kättesaadavat teavet ja pidevalt kontrollima oma teabeallikate korrektsust. Seega peab reitinguid vajadusel korrapäraselt ajakohastama. Krediidireitinguasutused peavad tagama reitingute koostamise läbipaistvuse. Samuti peavad krediidireitinguasutused olema oma töös sõltumatud ja täielikult objektiivsed. Krediidireitinguasutus ei või kahjustada oma positsiooni emitentidega suhtlemise tõttu. Probleeme on ka krediidireitinguasutuste juurdepääsuga emitentide siseteabele. On oluline, et krediidireitinguasutused ei kasutaks seda teavet muuks tegevuseks. Euroopa Parlament on pidanud probleemseks ka kontsentreerumise taset reitinguturul ja selle võimalikku konkurentsi kahjustavat mõju.

3. **ASJAOMASED ÕIGUSAKTID**

Krediidireitinguasutustega seotud probleemid on tõsised ja vajavad käsitlemist. See eesmärk on nii uuel ELi tasandi õigusraamistikul kui ka IOSCO juhendil. ELi õigusaktid kehtivad vaid ELis tegutsevate krediidireitinguasutuste suhtes. Juhendeid peaksid seevastu kohaldama kõik krediidireitinguasutused kõikides tegevusjärgsetes jurisdiktsioonides. Sisuliselt täiendab juhend ELi õigusakte. Direktiivid on õiguslikult siduvad, kuid juhendit tuleb kas täita või selgitada, s.t krediidireitinguasutused peaksid inkorporeerima IOSCO juhendi oma tegevusjuhendisse. Kui nad seda ei tee, peavad nad selgitama, kuidas nende tegevusjuhenditega siiski täidetakse IOSCO juhendit.

3.1 **ELi õigusaktid**

Finantsteenuste tegevuskava eesmärk oli luua avatud, integreeritud ja tõhusad finantsturud ELis, kus konkurents maksimeerib investorite tulusid, kuid kus investoritele ei avane ülemäärast riski. Seepärast soovitakse minimeerida ettevõtete halduskoormust ning samas säilitada tõhus regulatiivne kontroll ja investorite kõrgetasemeline kaitse.

Krediidireitinguasutuste puhul on olulised kolm finantsteenuste tegevuskava raamesse kuuluvat direktiivi. Kõige olulisem on **turu kuritarvitamise direktiiv**, mis koos selle rakendusmääruse ja -direktiividega ([7]) käsitleb siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) küsimust, et tagada ühenduse finantsturgude usaldusväärsus ja tõsta investorite usaldust nende turgude suhtes. Siseringitehingud ja turuga manipuleerimine tõkestavad turu täielikku läbipaistvust, mis on kõikidele ettevõtjatele oluline integreeritud finantsturgudel kauplemiseks. Seoses huvide konflikti, investeerimissoovituste

([6]) Vt joonealune märkus 1.

([7]) 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/6/EÜ (EÜT 2003 L 96/16); komisjoni 22. detsembri 2003. aasta direktiiv 2003/124/EÜ (ELT 2003 L 339/70); komisjoni 22. detsembri 2003. aasta direktiiv 2003/125/EÜ (ELT 2003 L 339/73); komisjoni 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/72/EÜ (ELT 2003 L 162/70) ja komisjoni 22. detsembri 2003.aasta määrus nr 2273/2003 (ELT 2003 L 336/33).

erapooletu esitamise ja juurdepääsuga siseringiteabele moodustavad turu kuritarvitamise direktiivid põhjaliku õigusraamistiku krediidireitinguasutustele ja samas tunnustatakse nende erilist rolli ning krediidireitingute ja investeerimissoovituste vahelisi erinevusi.

Siseringitehingute ja turuga manipuleerimise vältimiseks käsitletakse direktiivis 2003/125/EÜ investeerimissoovituste erapooletut esitamist ja huvide konflikti avalikustamist. Nimetatud direktiivi kohaldamisel ei ole krediidireitingud soovitused, vaid arvamused konkreetse emitendi või finantsinstrumendi krediidivõime kohta. Samas on sätestatud, et krediidireitinguasutused peaksid siiski kaaluma siseste tegevuspõhimõtete ja sisekorra vastuvõtmist, et tagada nende avaldatud krediidireitingute erapooletu esitamine. Direktiivis on sätestatud, et krediidireitinguasutus avalikustab kõik olulised huvid või huvide konfliktid, mis on seotud finantsinstrumentide või emitentidega, mida või keda nende antud krediidivõime/usaldusväärsuse hinnangud käsitlevad. ([8]) Samuti tuleneb direktiivist 2003/6/EÜ, et kui krediidireitinguasutus teadis või oleks pidanud teadma, et krediidireiting oli vale või eksitav, võib selliste krediidireitingute suhtes kohaldada keeldu levitada valet või eksitavat teavet, mis kujutab endast turuga manipuleerimist. ([9]) Neid norme arvesse võttes on selge, et krediidireitinguasutused peavad rakendama sisekorda ja tegevuspõhimõtteid, et tagada objektiivsed, sõltumatud ja korrektsed krediidireitingud, mis tõstavad investorite usaldust. Komisjoni jaoks on väga tähtis, et krediidireitinguasutused täidaksid krediidireitingute kõrge kvaliteedi tagamiseks tõhusalt oma sisekorda.

Krediidireitinguasutuste siseringiteabele juurdepääsu reguleerimist käsitletakse direktiivis 2003/6/EÜ, millega keelatakse siseteavet valdaval isikul kasutada seda teavet sellega seotud finantsinstrumentide omandamiseks või loovutamiseks. Siseteave on täpset laadi avaldamata teave, mis on otse või kaudselt seotud ühe või mitme tuletisinstrumendi emitendiga ning mille saamist selliste turgude kasutajad, kus nende tuletisinstrumentidega kaubeldakse, võiksid nende turgude tunnustatud turutavade kohaselt eeldada. ([10]) Reeglina peab emitent avalikustama siseteabe võimalikult kiiresti. Seepärast on vähe selliseid olukordi, kus emitent saab omada seaduslikult siseteavet, mida ei ole turul juba avalikustatud. Kui emitent otsustab lubada krediidireitinguasutustele juurdepääsu siseteabele, on asutusel vaikimiskohustus vastavalt direktiivi 2003/6/EÜ artikli 6 lõikele 3.

([8]) Vt direktiivi 2003/125/EÜ artikli 1 lõiget 8 ja põhjendust 10.

([9]) Artikli 1 lõike 2 punktis c on sätestatud, et "teabe levitamine meediakanalites, sealhulgas Internetis, või muul viisil, mis annab või tõenäoliselt annab finantsinstrumentide kohta valesid või eksitavaid teateid, kaasa arvatud kuulduste või valede või eksitavate uudiste levitamine, kui isik teadis või oleks pidanud teadma, et teave on vale või eksitav.(…)"

([10]) Direktiivi 2003/6/EÜ artikli 1 lõige 1 ja artikli 2 lõige 1.

Selle tulemusel on krediidireitinguasutusel või töötajal, kel on juurdepääs mis tahes liiki siseteabele, keelatud siseteavet kasutades kaubelda. Peale selle ei ole lubatud avalikustada sellist siseteavet teistele isikutele, välja arvatud juhul, kui seda tehakse töö, ametikoha või ülesannetega seotud tavapärase tegevuse käigus. Seoses sellega on direktiivi 2003/6/EÜ artikli 6 lõike 3 kolmandas lõigus sätestatud, et emitendid või nende nimel või arvel tegutsevad isikud koostavad loetelu isikutest, kes töötavad nende heaks ja kes võivad saada siseteavet. See säte võimaldab liikmesriikidel nõuda krediidireitinguasutustelt loetelu koostamist siseringi kuuluvatest isikutest. Neid loetelusid tuleb korrapäraselt ajakohastada ja edastada taotluse korral pädevale asutusele.

Lisaks juurdepääsule emitendi siseteabele on võimalik, et krediidireiting kujutab endast ise siseteavet, eriti kui krediidireitinguasutusel on juurdepääs emitendi mitteavalikule teabele. See tähendab, et on keelatud kasutada avaldamata reitingut kauplemiseks või avalikustada seda kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui seda tehakse töö, ametikoha või ülesannetega seotud tavapärase tegevuse käigus. Krediidireitinguasutusel lubatakse siiski edastada peagi avaldatav reiting emitendile konfidentsiaalsetel alustel, et kontrollida selle aluseks oleva teabe korrektsust.

Komisjon leiab, et turu kuritarvitamise direktiivide sätted moodustavad krediidireitinguasutuste tegevuseeskirjade põhjaliku kogumiku turu kuritarvitamise küsimuses. Krediidireitinguasutuste eriline roll finantsturgudel nõuab nende sätete hoolikat kohaldamist. Seepärast jälgib komisjon aktiivselt turu kuritarvitamise direktiivide asjaomaste sätete rakendamist ja jõustamist krediidireitinguasutuste puhul.

Teine krediidireitinguasutuste puhul oluline ELi õigusakt on **kapitalinõuete direktiiv**, millega kehtestatakse uus kapitalinõuete raamistik pankadele ja investeerimisühingutele. ([11]) Kapitalinõuete direktiivi aluseks on uus rahvusvaheline kapitalinõuete raamistik, milles leppis kokku Baseli pangajärelevalvekomitee 2004. aastal (Basel II).

Kapitalinõuete direktiiviga on sätestatud väliste krediidihinnangute kasutamine panga või investeerimisühingu riskipositsioonidele riskikaalu (ja sellest tulenevate kapitalinõuete) määramisel. Pädevad asutused aktsepteerivad vaid tunnustatud reitinguagentuuride (peamiselt krediidireitinguasutused) antud hinnangute kasutamist. Direktiivis on esitatud ka tunnustamise mehhanism.

([11]) Sellega koostatakse uuesti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiv 2000/12/EÜ krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta ja nõukogu 15. märtsi 1993. aasta direktiiv 93/6/EMÜ investeerimisühingute ja krediidiasutuste kapitali adekvaatsuse kohta.

Kapitalinõuete direktiivis sätestatakse mitmeid tingimusi, millele reitinguagentuurid peaksid vastama, enne kui pädevad asutused neid tunnustavad. Näiteks peavad nad reitinguid andma objektiivselt ja sõltumatult ning neid pidevalt läbi vaatama. Lisaks peab nende reitingu andmise kord olema piisavalt läbipaistev. Pädevad asutused peaksid hindama, kas kasutajad peavad individuaalseid krediidihinnanguid turul usutavateks ja usaldusväärseteks ning kas need on samaväärsetel tingimustel kättesaadavad kõikidele huvitatud isikutele.

Kapitalinõuete direktiivile toetudes tegeleb Euroopa pangandusjärelevalve komisjon reitinguagentuuride tunnustamise korra lähendamisega kogu ELis ja määratleb ühise tõlgenduse kriteeriumidele, mis on vajalikud kapitalinõuete direktiivis sätestatud tunnustamistingimuste täitmiseks. ([12])

Kapitalinõuete direktiiv ei ole kindlasti krediidireitinguasutuste tegevuseeskirju reguleeriv dokument, vaid keskendub peamiselt kapitalinõuete kaalumisele. Seepärast ei käsitleta reitinguagentuuride tunnustamisprotsessiga krediidireitinguasutuste laiemaid tegevuseeskirjadega seotud küsimusi. Peale selle võivad krediidireitinguasutused otsustada mitte hakata tegutsema reitinguagentuuridena kapitalinõuete direktiivi tähenduses ja seetõttu ei pruugi kapitalinõuete direktiiv hõlmata kõiki krediidireitinguasutusi. Reitinguagentuuride tunnustamise süsteemi eesmärke ja mõju ei saa siiski vaadelda eraldi krediidireitinguasutuste suhtes kohaldatavate muude õigusaktide ja järelevalvenormide eesmärkidest, sest kapitalinõuete direktiivis kinnitatakse krediidireitinguasutuste olulisust. Seepärast jälgib komisjon hoolikalt muutusi reitinguagentuuride tunnustamises ja hindab, kas krediidireitinguasutused täidavad oma olulist rolli kapitalinõuete direktiivi raames piisavalt. Pädevad asutused peaksid seega tagama, et tunnustamise mõjust teavitatakse kõiki huvitatud isikuid, et hinnata, kas reitinguagentuuride tunnustamise kriteeriumeid on võimalik kasutada tulevikus krediidireitinguasutuste tegevuseeskirjade reguleerimisel, kui see osutub vajalikuks.

Viimane oluline õigusakt on **finantsinstrumentide turge käsitlev direktiiv**. ([13]) Finantsinstrumentide turge käsitlevat direktiivi ja selle vastuvõetavaid rakendusmeetmeid ei kohaldata krediidireitinguasutuste reitingu andmise protsessi suhtes, kui asutus ei osuta nimetatud direktiivis määratletud investeerimisteenuseid ega tegevusi. Teiste sõnadega ei ole krediidireitinguasutuse pakutav investeerimisnõustamine finantsinstrumentide turge käsitleva direktiivi I lisa tähenduses üldiselt krediidireitingu andmine. Krediidireitinguasutused peaksid teadma sellise tegevuse täpseid piiranguid, et jätkata tegevust väljaspool finantsinstrumentide turge käsitleva direktiivi kohaldamisala. Krediidireitinguasutustel, kes pakuvad ametlikult ka investeerimisteenuseid ja -tegevust, võib olla vajalik taotleda luba. Sellisel juhul kohaldatakse ettevõtte ja tema pakutavate investeerimisteenuste ja –tegevuse suhtes finantsinstrumentide turge käsitleva direktiivi sätteid, mis käsitlevad tegevusjuhendeid ja organisatsioonilisi nõudmisi. Kui krediidireitinguasutus pakub investeerimisteenuseid (nagu investeerimisnõustamine) finantsinstrumentide turge käsitleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatele klientidele, kohaldatakse huvide konflikti käsitlevaid sätteid, et kaitsta teenuste kasutajate huve. Huvide konflikti reguleerivate sätetega võib ette näha investeerimisteenuste asjakohase eraldamise reitingu andmise protsessist, et kõrvaltegevused ei kahjustaks krediidireitingute kvaliteeti ega objektiivsust. ([14])

Liikmesriigid kohaldavad praegu kõnealust üldist õigusraamistikku. Kõik direktiivid tuleb nõuetekohaselt rakendada. Seepärast jälgib komisjon aktiivselt direktiivide ülevõtmist. Ta võib vajadusel algatada rikkumismenetluse direktiivide mittenõuetekohase ülevõtmise või üle võtmata jätmise põhjendusel.

Teine krediidireitinguasutustega seoses tähtsust omada võiv ühenduse õiguse valdkond on **konkurentsiõigus.** Komisjon ei jaga Euroopa Parlamendi muret seoses kontsentreerumistega reitinguturul. Konkurentsi kahjustavaid tegevusi sellel turul ei ole ilmnenud, kuid igat vastupidisele viitavat asitõendit uuritakse põhjalikult. Seepärast ei näe komisjon praegu vajadust võtta selles valdkonnas meetmeid. Peale selle võiks arvata, et sellel turul võiks liigne killustumine avaldada kahjulikku mõju (nt krediidireitinguasutustele võidakse avaldada survet anda soodsaid reitinguid klientide juurdevõitmiseks).

3.2 **IOSCO juhend**

Septembris 2003 avaldas IOSCO tegevuspõhimõtted krediidireitinguasutustele (edaspidi "IOSCO põhimõtted"), ([15]) millega loodi kõrgetasemelised eesmärgid krediidireitinguasutustele, väärtpaberiturgude reguleerijatele, emitentidele ja teistele turuosalistele, et tõsta investorite kaitset, parandada turu õiglase toimimise korda, tõhusust ja läbipaistvust ning vähendada süsteemiriske. IOSCO koostas vastusena põhimõtete kohta esitatud märkustele IOSCO tegevusjuhendite alused krediidireitinguasutustele (vt lisa).

Arvestades krediidireitinguasutuste turu ülemaailmsust, tuleks IOSCO juhendit kohaldada kõikide krediidireitinguasutuste suhtes, sõltumata suurusest, äritegevuse mudelitest ja jurisdiktsioonist. Komisjon märgib, et IOSCO juhendit ei ole liikmesriikide õigusesse üle võetud. Krediidireitinguasutustelt aga oodatakse IOSCO juhendi täielikku rakendamist ELi direktiivide kohaldamisalaga kattuvuse ulatuses. Seega peaksid krediidireitinguasutused inkorporeerima IOSCO standardid oma

([12]) CEBSi 29. juuni 2005. aasta konsultatsioonidokument reitinguagentuuride tunnustamiseks, kättesaadav aadressil http://www.c-ebs.org/pdfs/CP07.pdf

([13]) 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ (ELT 2004 L 145/1).

([14]) Vt finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 13 lõikeid 3 ja 10 ning artiklit 18.

([15]) IOSCO tegevuspõhimõtted krediidiasutustele, kättesaadav aadressil www.iosco.org/IOSCOPD151.

tegevusse. Hiljutised turumuutused näitavad, et mitmed krediidireitinguasutused on loonud oma tegevuseeskirjad kooskõlas IOSCO juhendiga, mis osutab sellele, et juhend on oluline standardite kogum krediidireitinguasutuste turu isereguleerimisel.

On oluline, et krediidireitinguasutused lisaks IOSCO juhendi oma tegevuseeskirjadesse inkorporeerimisele ka täidaksid seda juhendit täiel määral ja võtaksid tegevuseeskirjad igapäevasesse kasutusse. Krediidireitinguasutused peavad järgnevatel aastatel teavitama kõiki huvitatud isikuid tegevuseeskirjade täitmisest. Selleks soovitab komisjon analüüsida IOSCO juhendi mõju korrapäraselt.

4. **JÄRELDUS**

Euroopa Parlamendi taotlusel on komisjon väga põhjalikult arutanud, kas krediidireitinguasutuste tegevuse reguleerimiseks oleks vaja uusi seadusandlikke ettepanekuid.

Komisjon järeldab, et praegu ei ole uut seadusandlikku algatust vaja. Úks parema õigusloome peamisi põhimõtteid on, et uusi akte luuakse ainult siis, kui see on ilmtingimata vajalik avaliku poliitika eesmärkide täitmiseks. Komisjon leiab, et vajadus uute õigusaktide järele asjaomases valdkonnas ei ole tõendatud.

Juba on olemas kolm uut finantsteenuseid käsitlevat direktiivi, mis hõlmavad krediidireitinguasutusi. Komisjon on kindel, et need direktiivid, koosmõjus krediidireitinguasutuste iseregulatsiooniga vastavalt hiljuti vastu võetud IOSCO juhendile, pakuvad lahendusi kõikidele peamistele probleemsetele küsimustele, mille Euroopa Parlament on tõstatanud.

Komisjonile antud nõuannetes viitas CESR ka heale tasakaalule, mis õigusaktide ja iseregulatsiooni vahel on saavutatud, ja sellele, et praegu ei ole vaja uusi seadusandlikke algatusi.

Komisjon jälgib siiski väga hoolikalt muutusi selles valdkonnas. On selge, et uus kord tagab soovitud tulemuse vaid siis, kui krediidireitinguasutused võtavad ülesannet end ise reguleerida piisavalt tõsiselt. Nad peavad väga kohusetundlikult täitma IOSCO juhendit. Ning nad peavad seda tegema avatult ja läbipaistvalt.

On julgustav, et paljud krediidireitinguasutused on kehtestanud oma tegevusjuhendi vastavalt IOSCO juhendile. Kuid nende juhendite loomisest ainult ei piisa, neid tuleb ka tegelikkuses iga päev rakendada. Komisjon kavatseb paluda CESRil jälgida IOSCO juhendi täitmist ja esitada selle kohta igal aastal aruanne. Samuti analüüsib komisjon seda, kuidas oleks parem mõõta turuosaliste arvamusi, eriti kompleksseid finantsinstrumente ostvate turuosaliste arvamusi. Selleks võidakse luua mitteametlik eksperdirühm. Reitinguturul tuleks olla teadlik sellest, et komisjon võib olla sunnitud võtma seadusandlikke meetmeid, kui selgub, et ELi eeskirjade või juhendi täitmine ei vasta nõutavale tasemele ja kahjustab ELi kapitaliturge.

Komisjon kaalub ka seadusandliku ettepaneku tegemist uute asjaolude ilmnemisel, sealhulgas turu nõrkusest tingitud tõsiste probleemide korral.

Komisjon kavatseb jälgida ka reitinguäri ülemaailmseid muutusi. Kui mujal maailmas tekivad krediidireitinguasutuste reguleerimisel suured muutused, võib osutuda vajalikuks, et komisjon hindaks oma lähenemisviisi ümber.